

PART

Carl Sixten Block
Solhemsvägen 12
463 75 HJÄRTUM

Ombud: advokat Andreas Stenkar Karlgren
Grönvall & Partners Advokatbyrå KB
Box 123
261 22 LANDSKRONA

SAKEN

Fråga om obehörighet att utöva kyrkans vinningstjänst
enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen

DOMKAPITLETS BESLUT

Domkapitlet tilldelar Carl Sixten Block en skriftlig erinran.

Bakgrund

Präster och diakoner i Svenska kyrkan är genom kallelse och sändning förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. De ska fullgöra sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften. När anställningen upphör kvarstår prästen och diakonen i vigningstjänsten eftersom den till skillnad från anställningen är livslång.

Kyrkoordningen har lagt ansvaret på biskopen och domkapitlet att utöva tillsynen över präster och diakoner avseende utövandet av kyrkans vigningstjänst och efterlevnaden av vigningslöften. Inom ramen för tillsynsansvaret ankommer det på domkapitlet att pröva bland annat om präster ska förklaras obehöriga att utöva kyrkans vigningstjänst med tillämpning av 31 kap 12 § första stycket kyrkoordningen.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen får en präst i Svenska kyrkan leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Mariakyrkan i Uddevalla är enligt uppgift på kyrkans hemsida en evangelisk-luthersk församling som drivs av Kyrkliga Förbundet i Bohuslän/Dal och är en del av Missionsprovin sen. Stigens kyrka tillhör enligt uppgift på kyrkans hemsida

Missionsprovinsen.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vagningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Domkapitlet har tagit del av uppgifter som finns på Mariakyrkans och Stigens kyrkas hemsidor om prästers gudstjänster i dessa kyrkor.

Med utgångspunkt från dessa uppgifter har domkapitlet i februari 2015 tillfrågat kyrkoherde emeritus Carl Sixten Block, Hjärtum, om han är den som anges som "CS Block" och svarat för gudstjänster den 19 oktober, 16 november, 25 december 2014 och den 11 januari 2015 i Mariakyrkan och i Stigens kyrka samt om han lett gudstjänsterna eller endast hållit predikan.

Carl Sixten Blocks svar på domkapitlets förfrågan

Han har bekräftat att han har hållit altartjänst och predikat vid de tillfällen då han tjänstgjort i Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka den 19 oktober, den 16 november och den 25 december 2014 samt den 11 januari 2015. Han har framfört att det råder en viss oklarhet vad det innebär att leda en gudstjänst. Efter förfrågan hos en kollega som tjänstgjort i en av Missionsprovinsens koinonior har han fått svaret att denne aldrig leder en mäsas vilket framstod som en rimlig förklaring. Han har uttryckt att han är beredd att i fortsättningen avstå från att leda altartjänst och att endast predika om han blir anlitad för tjänstgöring i dessa kyrkor.

Att han blivit anmodad att predika i Mariakyrkan och Stigens kyrka har inte att göra med något engagemang för Missions

provinsen utan därför att man i gammalkyrkliga kretsar har känt en överensstämmelse med den förkunnelse som han bär fram och som de fostrats i. Under sin tid som kyrkoherde i Knäred och Hishult hade församlingarna viss samverkan med församlingar som tillhörde Evangeliska frikyrkan, Betelförsamlingen i Knäred och Saronförsamlingen i Hishult. Han hade då aldrig uppfattningen att detta var något som stred mot kyrkoordningen. Han skattar sin prästtjänst i Svenska kyrkan högt och är rädd om den.

Domkapitlets vidare handläggning och gärningsbeskrivning

Domkapitlet beslutade vid sammanträde den 27 augusti 2015, § 105, att inleda förfarande enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen avseende bland annat Carl Sixten Block.

I den skrivelse som tillställdes Carl Sixten Block redogjorde domkapitlet för innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och vidare:

"Leder en präst gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter prästen enligt domkapitlets uppfattning mot det avlagda vigningsslöftet att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och uppfattningen den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningsslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka är en del av Missionsprovinen.

Du har bekräftat att Du har "hållit altartjänst och predikan" i Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka den 19 oktober, den 16 november och den 25 december 2014 samt den 11 januari 2015. Att hålla altartjänst och predika vid en gudstjänst,

oavsett den inbegriper nattvardsfirande eller inte, är enligt domkapitlets uppfattning att leda en gudstjänst.

Med anledning av ovanstående uppgifter har domkapitlet för avsikt att pröva Din behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen."

Carl Sixten Blocks svar

Han har hållit altartjänst och predikat vid fyra angivna tillfällen i Mariakyrkan och Stigens kyrka, kyrkor i koinonior tillhöriga Missionsprovinsen. Av 17 kap 17 § kyrkoordningen framgår inte att det är förbjudet att leda gudstjänst i annat sammanhang. Han har inte medvetet agerat i strid mot denna bestämmelse. Det talas om vad som är tillåtet men därav framgår inte vad som är förbjudet. Han har hållit sina gudstjänster enligt Svenska kyrkans ordningar. Hans medverkan i sammanhanget har varit ett led i ett ekumeniskt strävande från hans sida. Det skulle utgöra ett otillbörligt ingrepp i hans mötes- och religionsfrihet om domkapitlet bestraffar honom.

Missionsprovinsen har inte ansett sig vara en ny kyrka eller ett självständigt samfund. Enligt 2 § lagen om trossamfund är samfund en gemenskap för religiös verksamhet i vilket det ingår att anordna gudstjänst. Inom ramen för denna definition faller även Missionsprovinsen. Det finns många andra sådana gemenskaper som domkapitlet accepterar att präster leder gudstjänst i, exempelvis OAS-rörelsen, Svenska frimurarorden. Ska kyrkoordningen tillämpas rättssäkert måste förbudet vara så generaliserbart att det träffar alla sådana gemenskaper och inte bara Missionsprovinsen.

Han har inte tagit ansvar för gudstjänsterna utan endast skött det prästerliga kallet genom altar- och predikotjänst. I övriga delar har gudstjänsten skötts av församlingen som han har gästet.

Sedan domkapitlets förfrågan i februari 2015 har han inte hållit altartjänst vid någon gudstjänst i Mariakyrkan och Stigen utan endast predikat. Efter den 5 juli 2015 har han inte medverkat vid någon gudstjänst i någon av kyrkorna. Det har inte varit avsikten att handla provokativt mot biskopen. Har det uppfattas så är han beredd att be om ursäkt.

Carl Sixten Block meddelade även att han önskade få föra sin talan inför domkapitlet.

Domkapitlets sammanträde den 11 november 2015

Carl Sixten Block inställde sig tillsammans med sitt ombud Andreas Stenkar Karlgren till domkapitlets sammanträde. Han vidhöll det som han framfört i sina yttranden till domkapitlet och betonade särskilt att han har försökt följa domkapitlets anvisningar men att han har funnit oklarheter i vad det betyder att leda gudstjänst och vad han har rätt att göra och inte göra vad gäller gudstjänster i andra trossamfund.

Domkapitlets skäl

Enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,

2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,

3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller

4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år.

Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

En präst i Svenska kyrkan fullgör sitt uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och är i detta hänseende underställd biskop och domkapitel. En präst i Svenska kyrkan står i alla sina handlingar under biskopens och domkapitlets tillsyn. Mot denna bakgrund saknar det betydelse om prästen är anställd eller inte.

Att vara präst är en livshållning, grundlagd i kallelse och sändning. Av kyrkans ämbetsbärare krävs och förväntas trohet mot uppdraget. Det krävs en lojalitet mot Svenska kyrkan och hennes ordningar som ytterst är en lojalitet mot kyrkans Herre. Kallelsen och vigningen till uppdraget som präst ges till en livslång tjänst. En präst står alltid i sitt uppdrag med dess ansvar oavsett tjänstgöringsvillkoren. Att vara vigd till ett uppdrag i kyrkan är inte något som den enskilde förfogar över som någon form av personlig egendom.

Carl Sixten Block prästvigdes 1974. Ett av de vigningslöften som då gällde, löd: "Viljen I ock troget efterleva kyrkans lag och ordning, bevisa edra förmän skyldig lydnad och villigt efterkomma vad eder varder ålagt?" I de enligt 1986 års kyrkohandbok numera föreskrivna vigningslöften motsvaras det närmast av att prästen lovar att följa vår kyrkas ordning och förverkliga sin kallelse med Kristus som förebild. Med de av 1987 års kyrkomöte antagna vigningshandlingarna avsåg kyrkomötet inte att göra någon ändring i sak av prästlöften i förhållande till tidigare ordning (jfr CsSkr 1987:4, KE 8).

Vad domkapitlet nu har att pröva är om Carl Sixten Block har brutit mot sitt vigningslöfte att följa kyrkans lag och ordning genom att i gudstjänster i Mariakyrkan och Stigens kyrka anordnade av Missionsprovinsen den 19 oktober, den 16 november och den 25 december 2014 samt den 11 januari 2015 ha ansvarat för altartjänst och predikat.

I prästlöftet om att "efterleva kyrkans lag och ordning" ingår att följa kyrkohandboken för Svenska kyrkan. Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen kan en präst i Svenska kyrkan i ekumeniska sammanhang leda gudstjänster även enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskomst om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Enligt domkapitlets uppfattning innebär denna bestämmelse att det endast vid dessa ekumeniska sammanhang är möjligt för en präst i Svenska kyrkan att leda gudstjänster i annat trossamfund.

Både Mariakyrkan och Stigens kyrka är gudstjänstgemenskaper inom Missionsprovinsen. Någon kyrkogemenskap med ömsesidigt accepterande av kallelse, vinning och ämbetsutövning finns inte mellan Svenska kyrkan och Missionsprovinsen. Svenska kyrkans överklagandenämnd har slagit fast i avgörandet 50/2005 att Missionsprovinsen är en ny kyrkobilddning.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot

avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Mot bakgrund av lydelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen och Överklagandenämndens ställningstagande kan sålunda konstateras att en präst i Svenska kyrkan inte får leda gudstjänster i Missionsprovinsen och dess gudstjänstgemenskaper.

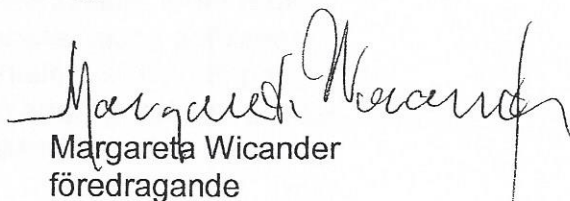
Carl Sixten Block har hållit altartjänst och predikat i Mariakyrkan i Uddevalla och i Stigens kyrka den 19 oktober, den 16 november och den 25 december 2014 samt den 11 januari 2015. Enligt domkapitlets uppfattning har han härigenom lett gudstjänster. Han har lett dessa gudstjänster efter det att domkapitlet informerat om sin uppfattning att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning. Såväl Mariakyrkan som Stigens kyrka är anslutna till Missionsprovinsen. Han har genom att leda dessa gudstjänster brutit mot det vigningslöfte han avlagt om att han ska "troget efterleva kyrkans lag och ordning".

Carl Sixten Block har uppgett att han efter det att tillsynsärendet mot honom påbörjats inte lett någon gudstjänst i Mariakyrkan och Stigens kyrka. Han har vidare uppgett att han i fortsättningen är beredd att avstå från att leda altartjänst och endast predika om han blir anlitad för tjänstgöring i dessa kyrkor. Med hänsyn härtill finner domkapitlet att skriftlig erinran är en tillräcklig åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se formulär 3, bilaga 1

Per Eckerdal
ordförande

Margareta Wicander
föredragande

I avgörandet har deltagit: Per Eckerdal, Karin Burstrand, Ulf Bjereld, Pia Danielsson, Bo Hanson och Bertil Josefson.

Närvarande vid den slutliga handläggningen utan att delta i beslutet: Björn Andersson, Helene Andersson, Tomas Philipson, Karin Ulfheden och Marie-Louise Kraft.

PART

Ragnar Block
Lunnaliden 1
519 30 HORRED

Ombud: advokat Andreas Stenkar Karlgren
Grönvall & Partners Advokatbyrå KB
Box 123
261 22 LANDSKRONA

SAKEN

Fråga om obehörighet att utöva kyrkans vinningstjänst
enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen

DOMKAPITLETS BESLUT

Domkapitlet förklarar Ragnar Block obehörig att utöva kyrkans
vinningstjänst.

Beslutet gäller omedelbart.

Bakgrund

Präster och diakoner i Svenska kyrkan är genom kallelse och sändning förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. De ska fullgöra sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningsslöften. När anställningen upphör kvarstår prästen och diakonen i vinningstjänsten eftersom den till skillnad från anställningen är livslång.

Kyrkoordningen har lagt ansvaret på biskopen och domkapitlet att utöva tillsynen över präster och diakoner avseende utövandet av kyrkans vinningstjänst och efterlevnaden av vinningsslöften. Inom ramen för tillsynsansvaret ankommer det på domkapitlet att pröva bland annat om präster ska förklaras obehöriga att utöva kyrkans vinningstjänst med tillämpning av 31 kap 12 § första stycket kyrkoordningen.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vinningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vinningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vinningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år.

Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen får en präst i Svenska kyrkan leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Mariakyrkan i Uddevalla är enligt uppgift på kyrkans hemsida en evangelisk-luthersk församling som drivs av Kyrkliga Förbundet i Bohuslän/Dal och är en del av Missionsprovinsen. Stigens kyrka tillhör enligt uppgift på kyrkans hemsida

Missionsprovinsen.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Domkapitlet har tagit del av uppgifter på Mariakyrkans och Stigens kyrkas hemsidor om prästers gudstjänster i dessa kyrkor. På Mariakyrkans hemsida har även funnits uppgifter om gudstjänster i Kyrkliga Förbundets i södra Bohuslän regi.

Med utgångspunkt från dessa uppgifter har domkapitlet i februari 2015 tillfrågat komminister emeritus Ragnar Block, Horred, om han är den som anges som "R Block" och ansvarat för gudstjänster den 21 juni 2014 i Mariakyrkan och Stigens kyrka samt om han lett gudstjänsterna eller endast hållit predikan.

Ragnar Blocks svar på domkapitlets förfrågan

Han har lett gudstjänster den 21 juni 2014 i Mariakyrkan och Stigens kyrka. Han saknar stöd och bevis för att domkapitlets tolkning av 17 kap 17 § kyrkoordningen är välgrundad och riktig. Denna bestämmelse innebär inget förbud för präst att leda gudstjänst i andra sammanhang än de som anges i paragrafen. Domkapitlet har inte rätt att utfärda bestämmelser eller utöva disciplinär tillsyn avseende vad präster gör på sin fritid. Domkapitlet har inte rätt att ta upp och behandla detta ärende eftersom det innebär ifrågasättande och kränkning av grundlagsskyddade rättigheter. De gudstjänster han leder inom Missionsprovinsens sammanhang utförs inte enligt någon annan kyrkas ordning utan enligt Svenska kyrkans kyrkohandbok 1986. När Svenska kyrkans ordning följs finns ingen reglering av var gudstjänsten får genomföras.

Domkapitlets vidare handläggning och gärningsbeskrivning

Domkapitlet beslutade vid sammanträde den 27 augusti 2015, § 105, att inleda förfarande enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen avseende bland annat Ragnar Block.

I den skrivelse som tillställdes Ragnar Block redogjorde domkapitlet för innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och vidare:

1

"Leder en präst gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter prästen enligt domkapitlets uppfattning mot det avlagda vigningslöftet att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och uppfattningen den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Mariakyrkan och Stigens kyrka är en del av Missionsprovinsen. Enligt uppgifter på Mariakyrkans i Uddevalla och Stigens kyrka hemsidor har Du varit ansvarig för gudstjänster där den 20 juni 2014. I förfrågan som domkapitlet skickade till Dig i februari 2015 har dock angetts den 21 juni. Det skulle rätteligen ha varit den 20 juni 2014. I Ditt svar på förfrågan har Du bekräftat till domkapitlet att Du har lett gudstjänster i dess helhet den 21 juni 2014 i Mariakyrkan i Uddevalla och i Stigens kyrka. Domkapitlet utgår därför från att Du lett gudstjänsterna den 20 juni 2014 i dess helhet i Mariakyrkan och Stigens kyrka."

2

Domkapitlet anförde vidare att domkapitlet i beslut 2009-05-14, § 98, "beslutat att uttala kritik mot Dig för ett i beslutet närmare preciserat åtagande i Missionsprovinsen. Domkapitlet

menade att de konsultativa insatser som Du då hade lämnat Missionsprovinsen var att anse som tillåten rådgivning men att Du borde ha rådgjort med biskopen före Ditt engagemang och därmed avstått från uppdraget i Missionsprovinsen.

I skrivelse till domkapitlet har A (namn här utelämnat) uppgett att Du har deltagit i ett beslut i Missionsprovinsen avseende en i Missionsprovinsen verksam präst och dennes agerande i förhållande till sin tjänst och tystnadsplikten samt att Du av Missionsprovinsen fått i uppdrag att sköta kontakterna med honom. Av bilaga till skrivelsen framgår att Du i september 2013 bekräftat uppgiften att Du är konsistoriets i Missionsprovinsen kontaktperson i ärendet.

Enligt domkapitlets uppfattning hade Du, efter det att Du fått del av domkapitlets beslut 2009-05-14, kunnat avsluta Ditt åtagande för Missionsprovinsen. Du har emellertid fortsatt ett engagemang i Missionsprovinsen i strid med vad domkapitlet uttryckt i sitt beslut. Enligt domkapitlets bedömning kan det ifrågasättas om Du inte härigenom har brutit mot det prästvigningenslöfte som innebär att en präst troget ska efterleva kyrkans lag och ordning.

Med anledning av ovanstående uppgifter har domkapitlet för avsikt att pröva Din behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen.

Du anmodas i enlighet med 31 kap 12 § och 57 kap 1 och 4 §§ kyrkoordningen att inom två veckor från delgivningen av denna skrivelse inkomma med skriftligt yttrande över det som ovan anförs."

Domkapitlets handläggare har därefter klargjort för Ragnar Block att rätt datum för den gudstjänst som remissen den 27 augusti 2015 avser är den 21 juni 2014.

Ragnar Blocks svar

Ragnar Block hänvisar till tidigare ingivet yttrande och förtydligar att han den 21 juni 2014 ledde gudstjänst i Mariakyrkan kl. 10 och i Stigens kyrka kl. 12. Gudstjänsterna hölls enligt Svenska kyrkans ordning. Hans medverkan i sammanhanget har varit ett led i ett ekumeniskt strävande från hans sida. Domkapitlet har ingen rätt att kränka grundlagsskyddade rättigheter, till exempel föreningsfrihet.

RLN

Missionsprovinsen har inte ansett sig vara en ny kyrka eller ett självständigt samfund. Enligt 2 § lagen om trossamfund är samfund en gemenskap för religiös verksamhet i vilket det ingår att anordna gudstjänst. Inom ramen för denna definition faller även Missionsprovinsen. Det finns många andra sådana gemenskaper som domkapitlet accepterar att präster leder gudstjänst i, exempelvis OAS-rörelsen och Svenska Frimurarorden. Dessa regleras inte av kyrkoordningen och är självständiga gemenskaper som arrangerar gudstjänster. Ska kyrkoordningen tillämpas rättssäkert måste förbudet vara så generaliserbart att det träffar alla sådana gemenskaper och inte bara Missionsprovinsen. När en svenskkyrklig präst deltar i en gudstjänst på detta sätt ska det uppfattas som en ekumenisk strävan.

Vad avser det fortsatta engagemanget i Missionsprovinsen efter domkapitlets beslut den 14 maj 2009 anför Ragnar Block följande. Hans agerande strider inte mot domkapitlets avgörande i maj 2009. Att domkapitlet kritiserat hans rådgivning är inte en disciplinpåföljd. Hans rådgivning efter beslutet är endast ett fullföljande av det åtagande som han haft före avgörandet. Han har inte känt att han kunnat avträda detta uppdrag han redan antagit. Det aktuella ärendet i Missionsprovinsens konsistorium var slutbehandlat den 29 augusti 2008. Frågan blev aktuell vem som kunde vara kontaktperson och besvara den enskildes frågor och yrkanden i fortsättningen. Detta handlade inte om ett omfattande uppdrag utan handlade om att kunna förklara och kunna på ett bra sätt bemöta den enskilde. Ragnar Block har känt personen i fråga sedan 1970-talet och har haft nära kontakter under dennes vuxna liv. Ingen annan i konsistoriet kunde ställa upp som kontaktperson. Ragnar Block tog emot och lovade utföra uppdraget den 29 augusti 2008 och inte 2013. Det åtagande som han gjort 2008 att finnas som kontaktperson kan han därefter inte bryta, framför allt inte för den enskildes skull som behöver kontinuitet i sin kontakt. Hans insats består i att några gånger ta emot telefonsamtal och allt emellanåt i brev ge svar och förklaringar.

Domkapitlets skäl

Enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

En präst i Svenska kyrkan fullgör sitt uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och står i alla sina handlingar under biskopens och domkapitlets tillsyn. Mot denna bakgrund saknar det betydelse om prästen är anställd eller inte eller om den handling som domkapitlet har att bedöma i sitt tillsynsuppdrag inträffat på "fritid".

Att vara präst är en livshållning, grundlagd i kallelse och sändning. Av kyrkans ämbetsbärare krävs och förväntas trohet mot uppdraget. Vidare krävs en lojalitet mot Svenska kyrkan och hennes ordningar som ytterst är en lojalitet mot kyrkans Herre. Kallelsen och vigningen till uppdraget som präst ges till en livslång tjänst. En präst står alltid i sitt uppdrag med dess ansvar oavsett tjänstgöringsvillkoren. Att vara vigd till ett uppdrag i kyrkan är inte något som den enskilde förfogar över som någon form av personlig egendom.

Ragnar Block prästvigdes 1964. Ett av de vigningslöften som då gällde, löd: "Viljen I ock troget efterleva kyrkans lag och ordning, bevisa edra förmän skyldig lydnad och villigt efterkomma vad eder varder ålagt?" I de enligt 1986 års kyrkohandbok numera föreskrivna vigningslöftenas motsvaras det närmast av att prästen lovar att följa vår kyrkas ordning och förverkliga sin kallelse med Kristus som förebild. Med de av 1987 års kyrkomöte antagna vigningshandlingarna avsåg kyrkomötet inte att göra någon ändring i sak av prästlöften i förhållande till tidigare ordning (jfr CsSkr 1987:4, KE 8).

Vad domkapitlet nu har att pröva är om Ragnar Block har brutit mot sitt vigningslöfte att följa kyrkans lag och ordning genom att leda gudstjänster i Mariakyrkan i Uddevalla och i stigens kyrka den 21 juni 2014, vilka gudstjänster anordnats av Missionsprovinsen, samt att fortsätta ett engagemang för Missionsprovinsen i strid med vad domkapitlet uttalat i beslutet den 14 maj 2009.

I prästlöftet om att "efterleva kyrkans lag och ordning" ingår att följa kyrkohandboken för Svenska kyrkan. Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen kan en präst i Svenska kyrkan i ekumeniska sammanhang leda gudstjänster även enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskomst om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Enligt domkapitlets uppfattning innebär denna bestämmelse att det endast vid dessa ekumeniska sammanhang är möjligt för en präst i Svenska kyrkan att leda gudstjänster i annat trossamfund.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Både Mariakyrkan och Stigens kyrka är gudstjänstgemenskaper inom Missionsprovinsen. Någon kyrkogemenskap med ömsesidigt accepterande av kallelse, vigning och ämbetsutövning finns inte mellan Svenska kyrkan och Missionsprovinsen. Som framgår av Svenska kyrkans överklagandenämnds avgörande 2005/50 är Missionsprovinsen en ny kyrkobilddning.

Mot bakgrund av lydelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen och Överklagandenämndens ställningstagande kan sålunda konstateras att en präst i Svenska kyrkan inte får leda gudstjänster i Missionsprovinsen och dess gudstjänstgemenskaper.

Ragnar Block har uppgett till domkapitlet att han den 21 juni 2014, efter det att domkapitlet i februari 2012 informerat om sin uppfattning att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efter

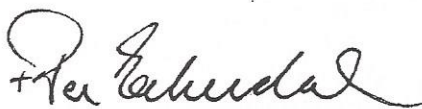

leva kyrkans lag och ordning, "i dess helhet" lett gudstjänster i Mariakyrkan i Uddevalla och i Stigens kyrka. Såväl Mariakyrkan som Stigens kyrka är anslutna till Missionsprovinsen. Han har vidare fortsatt ett engagemang för Missionsprovinsen i strid med vad domkapitlet uttalat i ett tillsynsärende den 14 maj 2009. Ragnar Block borde efter att ha fått del av domkapitlets beslut ha avslutat detta engagemang. Enligt domkapitlets uppfattning har Ragnar Block härigenom brutit mot det vigningslöfte han avlagt om att han ska "troget efterleva kyrkans lag och ordning".

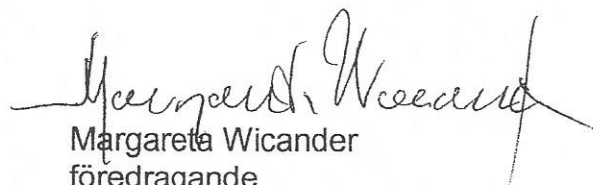
Domkapitlet finner att det saknas utrymme för annan åtgärd än att nu förklara Ragnar Block obehörig att utöva kyrkans vigungstjänst.

Beslutet gäller omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se formulär 3, bilaga 1

Per Eckerdal
ordförande

Margareta Wicander
föredragande

I avgörandet har deltagit: Per Eckerdal, Karin Burstrand, Ulf Bjereld, Pia Danielsson, Bo Hanson, Kai Bengtsson och Bertil Josefson.

Närvarande vid den slutliga handläggningen utan att delta i beslutet: Björn Andersson, Helene Andersson, Tomas Philipson, Karin Ulfheden och Marie-Louise Kraft.

PART

Pekka Heikkinen
Tomta Bönås 12
515 93 SEGLORA

Ombud: advokat Andreas Stenkar Karlgren
Grönvall & Partners Advokatbyrå KB
Box 123
261 22 LANDSKRONA

SAKEN

Fråga om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst
enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen

DOMKAPITLETS BESLUT

Domkapitlet förklarar Pekka Heikkinen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

Beslutet gäller omedelbart.

Bakgrund

Präster och diakoner i Svenska kyrkan är genom kallelse och sändning förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. De ska fullgöra sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften. När anställningen upphör kvarstår prästen och diakonen i vigningstjänsten eftersom den till skillnad från anställningen är livslång.

Kyrkoordningen har lagt ansvaret på biskopen och domkapitlet att utöva tillsynen över präster och diakoner avseende utövandet av kyrkans vigningstjänst och efterlevnaden av vigningslöften. Inom ramen för tillsynsansvaret ankommer det på domkapitlet att pröva bland annat om präster ska förklaras obehöriga att utöva kyrkans vigningstjänst med tillämpning av 31 kap 12 § första stycket kyrkoordningen.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år.

Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen får en präst i Svenska kyrkan leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Mariakyrkan i Uddevalla är enligt uppgift på kyrkans hemsida en evangelisk-luthersk församling som drivs av Kyrkliga Förbundet i Bohuslän/Dal och är en del av Missionsprovinsen. Stigens kyrka tillhör enligt uppgift på kyrkans hemsida

Missionsprovinsen.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Domkapitlet har tagit del av uppgifter som finns på Mariakyrkans och Stigens kyrkas hemsidor om prästers gudstjänster i dessa kyrkor. På Mariakyrkans hemsida fanns även uppgifter om gudstjänster i Kyrkliga Förbundets i södra Bohuslän regi.

Med utgångspunkt från dessa uppgifter har domkapitlet i februari 2015 tillfrågat kyrkoherde emeritus Pekka Heikkinen, Seglora, om han är den som anges som "P Heikkinen" och ansvarat för gudstjänster den 19 oktober och den 30 november 2014 i Kyrkliga Förbundets lokal Utsikten i Kungälv och om han avsåg att ansvara för gudstjänster i Utsikten den 22 februari, Långfredagen den 3 april och Midsommardagen den 20 juni 2015 samt om han lett/ska leda gudstjänsterna eller endast hållit/ska hålla predikan.

Pekka Heikkinens svar på domkapitlets förfrågan

Han har vid de efterfrågade tillfällena haft ansvaret för hela gudstjänsten och han är kallad att ha så även i fortsättningen. 17 kap 17 § kyrkoordningen handlar om tjänstgöring i ett annat evangeliskt-lutherskt samfund inom Lutherska världsförbundet. Kyrkliga förbundet är över huvud taget inget samfund utan en fristående rörelse inom Svenska kyrkan. De gudstjänster det anordnar står inte i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Missionsprovinsen har inget med de aktuella gudstjänsterna på Utsikten att göra.

Domkapitlets vidare handläggning och gärningsbeskrivning

Domkapitlet beslutade vid sammanträde den 27 augusti 2015, § 105, att inleda förfarande enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen avseende bland annat Pekka Heikkinen.

I den skrivelse som tillställdes Pekka Heikkinen redogjorde domkapitlet för innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och vidare:

"Leder en präst gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter prästen enligt domkapitlets uppfattning mot det avlagda vagningslöftet att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och uppfattningen den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vagningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Du har bekräftat att Du har ansvarat för gudstjänster den 19 oktober och den 30 november 2014 i Kyrkliga förbundets lokal Utsikten i Kungälv och att Du avsåg att ansvara för gudstjänster där den 22 februari, den 3 april och den 20 juni 2015. Enligt hemsidorna för Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka har Du ansvarat för gudstjänst i Mariakyrkan och i Stigens kyrka den 26 juli 2015.

Mariakyrkan och Stigens kyrka är en del av Missionsprovinsen. Gudstjänsterna i lokalen Utsikten i Kungälv har annonserats via Mariakyrkan. I Kyrkstigen, församlingsblad för gudstjänstgemenskaperna i Bohuslän-Dal i vilket gudstjänsterna för bland annat Mariakyrkan och Stigens kyrka annonseras, benämnes lokalen Utsikten som en koinonia, det begrepp som Missionsprovinsen enligt sin provinsordning har för sina gudstjänstgemenskaper. Enligt den Codex Ethicus som antagits för präster i Göteborgs stift bör den präst som kallas att leda gudstjänst i annan församling än den egna ta kontakt med den

aktuella församlingens kyrkoherde. Du har inte tagit kontakt med Kungälv-Ytterby församlings kyrkoherde för att informera honom om Din avsikt att ansvara för gudstjänsterna i Utsikten. Vid en samlad bedömning finner domkapitlet att de gudstjänster Du ansvarat för i Utsikten hålles i Missionsprovinsens regi.

Med anledning av ovanstående uppgifter har domkapitlet för avsikt att pröva Din behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen.

Du anmodas i enlighet med 31 kap 12 § och 57 kap 1 och 4 §§ kyrkoordningen att inom två veckor från delgivningen av denna skrivelse inkomma med skriftligt yttrande över det som ovan anförts."

Pekka Heikkinens svar

Missionsprovinsen har inget med gudstjänsterna på Utsikten att göra. Att gudstjänsterna på Utsikten annonserats i Kyrkstigen och där kallats koinonior bevisar inget juridiskt. Han tänkte inte på att kontakta kyrkoherden i Kungälv-Ytterby församling. Han är präst i Svenska kyrkan och håller sig till dess gudstjänstagenda och predikar inga falska läror. Gudstjänsterna i Uddevalla och Stigen har dock anordnats av Missionsprovinsen. Men Missionsprovinsen är inget kristet samfund utan en fristående organisation bland andra sådana inom Svenska kyrkan. Missionsprovinsen är den rätta fortsättningen på den Svenska kyrka där han prästvigdes 1965. Hans löften gällde den kyrkan, inte den nu avfallna och heretiska. När han vigdes gällde ännu den så kallade samvetsklausulen (eller vad den hette), vilken Svenska kyrkan sedan svikit liksom den svikit så mycket annat. Under alla omständigheter måste man lyda Gud mer än människor. Om domkapitlet på något sätt straffar honom för att han efterkommit kristna människors värdjan att förkunna Guds ord för dem, har domkapitlet med sin biskop blivit sanningens fiende och tjänar djävulen och inte Gud.

17 kap 17 § kyrkoordningen förbjuder inte att man leder gudstjänst under aktuella omständigheter. Hans medverkan i sammanhanget har varit ett led i ett ekumeniskt strävande från hans sida. Det skulle utgöra ett otillbörligt ingrepp i hans mötes- och religionsfrihet om domkapitlet bestraffar honom.

Domkapitlets skäl

Enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

En präst i Svenska kyrkan fullgör sitt uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och står i alla sina handlingar under biskopens och domkapitlets tillsyn. Mot denna bakgrund saknar det betydelse om prästen är anställd eller inte.

Att vara präst är en livshållning, grundlagd i kallelse och sändning. Av kyrkans ämbetsbärare krävs och förväntas trohet mot uppdraget. Vidare krävs en lojalitet mot Svenska kyrkan och hennes ordningar som ytterst är en lojalitet mot kyrkans Herre. Kallelsen och vigningen till uppdraget som präst ges till en livslång tjänst. En präst står alltid i sitt uppdrag med dess ansvar oavsett tjänstgöringsvillkoren. Att vara vigd till ett uppdrag i kyrkan är inte något som den enskilde förfogar över som någon form av personlig egendom.

Pekka Heikkinen prästvigdes 1965. Ett av de vigningslöften som då gällde, löd: "Viljen I ock troget efterleva kyrkans lag och ordning, bevisa edra förmän skyldig lydnad och villigt efterkomma vad eder varder ålagt?" I de enligt 1986 års kyrkohandbok numera föreskrivna vigningslöftena motsvaras det närmast av att prästen lovar att följa vår kyrkas ordning och förverkliga sin kallelse med Kristus som förebild. Med de av 1987 års kyrkomöte antagna vigningshandlingarna avsåg kyrkomötet inte att göra någon ändring i sak av prästlöftena i förhållande till tidigare ordning (jfr CsSkr 1987:4, KE 8).

Domkapitlet begränsar sin prövning till att endast avse om Pekka Heikkinen har brutit mot sitt vigningslöfte att följa

kyrkans lag och ordning genom att leda gudstjänster i Maria-kyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka den 26 juli 2015 vilka gudstjänster anordnats av Missionsprovinsen.

I prästlöftet om att "efterleva kyrkans lag och ordning" ingår att följa kyrkohandboken för Svenska kyrkan. Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen kan en präst i Svenska kyrkan i ekumeniska sammanhang leda gudstjänster även enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskomst om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Enligt domkapitlets uppfattning innebär denna bestämmelse att det endast vid dessa ekumeniska sammanhang är möjligt för en präst i Svenska kyrkan att leda gudstjänster i annat trossamfund.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Både Mariakyrkan och Stigens kyrka är gudstjänstgemenskaper inom Missionsprovinsen. Någon kyrkogemenskap med ömsesidigt accepterande av kallelse, vigning och ämbetsutövning finns inte mellan Svenska kyrkan och Missionsprovinsen. Som framgår av Svenska kyrkans överklagandenämnds avgörande 50/2005 är Missionsprovinsen en ny kyrkobilddning och inte, som Pekka Heikkinen påstår i sitt yttrande till domkapitlet, en fristående organisation "bland andra sådana" inom Svenska kyrkan.

Mot bakgrund av lydelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen och Överklagandenämndens ställningstagande kan sålunda konstateras att en präst i Svenska kyrkan inte får leda gudstjänster i Missionsprovinsen och dess gudstjänstgemenskaper.

Pekka Heikkinen har fått kritik av domkapitlet den 27 augusti 2009, § 140, för de uppdrag som han då hade utfört åt Missionsprovinsen utan att rådgöra med biskopen före sitt enga

gemang och därefter avstå från sina uppdrag i Missionsprovinsen.

Pekka Heikkinen har i sitt svar till domkapitlet i september 2015 framfört att hans vigningslöften 1965 gällde den Svenska kyrka som då fanns och inte den "nu avfallna och heretiska" kyrkan samt att "domkapitlet med sin biskop blivit sanningens fiende och tjänar djävulen och inte Gud".

Att uttrycka sig på sådant sätt till domkapitlet och om biskop och domkapitel i ärende som gäller fråga om Pekka Heikkinens eventuella obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst finner domkapitlet vara omdömeslöst.

De löften en präst avlägger vid sin vigning är livslånga och gäller den kyrka till vilken prästen avlägger löfterna, i Pekka Heikkinens fall är det till Svenska kyrkan han har avgett sina löften.

Pekka Heikkinen har den 26 juli 2015 – efter det att domkapitlet dels i februari 2012 informerat om sin uppfattning att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning, dels i februari 2015 inlett detta tillsynsärende – lett gudstjänster i Mariakyrkan i Uddevalla och i Stigens kyrka.

Pekka Heikkinen har genom att leda gudstjänsterna i Mariakyrkan i Uddevalla och i Stigens kyrka den 26 juli 2015 brutit mot det vigningslöfte han avlagt om att han ska "troget efterleva kyrkans lag och ordning". Han har till yttermera visso i sitt svar till domkapitlet, inkommit den 28 september 2015, förklarat detta sitt uppsåt genom att ange att hans löften vid prästvigningen gällde Missionsprovinsen såsom den rätta fortsättningen på Svenska kyrkan.

Domkapitlet finner att det saknas utrymme för annan åtgärd än att nu förklara Pekka Heikkinen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst.

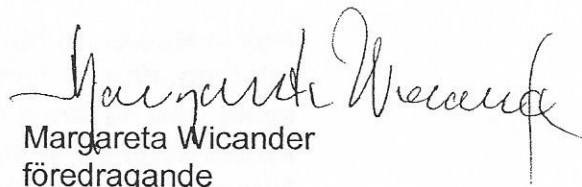
Beslutet gäller omedelbart.

AKO

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se formulär 3, bilaga 1

Per Eckerdal
ordförande

Margareta Wicander
föredragande

Från beslutet är Bo Hanson skiljaktig: Pekka Heikkinen bör meddelas prövotid.

I avgörandet har deltagit: Per Eckerdal, Karin Burstrand, Ulf Bjereld, Pia Danielsson, Bo Hanson, Kai Bengtsson och Bertil Josefson.

Närvarande vid den slutliga handläggningen utan att delta i beslutet: Björn Andersson, Helene Andersson, Tomas Philipson, Karin Ulfheden och Marie-Louise Kraft.

PART

Gunnar Juelsson
Strömgatan 4
442 50 YTTERBY

Ombud: advokat Andreas Stenkar Karlgren
Grönvall & Partners Advokatbyrå KB
Box 123
261 22 LANDSKRONA

SAKEN

Fråga om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst
enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen

DOMKAPITLETS BESLUT

Domkapitlet beslutar om prøvotid för Gunnar Juelsson att utöva kyrkans vigningstjänst. Prövotiden ska pågå i tre år från dagen för domkapitlets beslut. Om Gunnar Juelsson under prøvotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han förklaras obehörig.

Bakgrund

Präster och diakoner i Svenska kyrkan är genom kallelse och sändning förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. De ska fullgöra sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften. När anställningen upphör kvarstår prästen och diakonen i vigningstjänsten eftersom den till skillnad från anställningen är livslång.

Kyrkoordningen har lagt ansvaret på biskopen och domkapitlet att utöva tillsynen över präster och diakoner avseende utövandet av kyrkans vigningstjänst och efterlevnaden av vigningslöften. Inom ramen för tillsynsansvaret ankommer det på domkapitlet att pröva bland annat om präster ska förklaras obehöriga att utöva kyrkans vigningstjänst med tillämpning av 31 kap 12 § första stycket kyrkoordningen.

Enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om prøvotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prøvotid skall den pågå tre år.

Om prästen under prøvotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen får en präst i Svenska kyrkan leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Mariakyrkan i Uddevalla är enligt uppgift på kyrkans hemsida en evangelisk-luthersk församling som drivs av Kyrkliga Förbundet i Bohuslän/Dal och är en del av Missionsprovinsen. Stigens kyrka tillhör enligt uppgift på kyrkans hemsida

Missionsprovinsen.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vagningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Domkapitlet har tagit del av uppgifter på Mariakyrkans och Stigens kyrkas hemsidor om prästers gudstjänster i dessa kyrkor. På Mariakyrkans hemsida har även funnits uppgifter om gudstjänster i Kyrkliga Förbundets i södra Bohuslän regi.

Med utgångspunkt från dessa uppgifter har domkapitlet i februari 2015 tillfrågat komminister emeritus Gunnar Juelsson, Ytterby, om han är den "G Juelsson" som ansvarat för gudstjänst den 28 december 2014 i Kyrkliga Förbundets lokal Utsikten i Kungälv och om han avsåg att ansvara för gudstjänster i Utsikten den 25 januari och den 22 mars 2015 samt om han lett/ska leda gudstjänsterna eller endast hållit/ska hålla predikan.

Gunnar Juelssons svar på domkapitlets förfrågan

Han har den 28 december 2014 och den 25 januari 2015 förrättat gudstjänst, predikan och altartjänst, enligt Svenska kyrkans handbok i lokalen Utsikten. Han är inte ansvarig för dessa gudstjänster. Dessa har förrättats på kallelse dels från Bohuslän-Dals lokalavdelning av Kyrkliga förbundet för evangelisk-luthersk tro, dels från en grupp av lekmän som under tre års tid har samlats i respektive hem för bibelstudier. Kyrkliga förbundet verkar inom Svenska kyrkan.

Domkapitlets vidare handläggning och gärningsbeskrivning

Domkapitlet beslutade vid sammanträde den 27 augusti 2015, § 105, att inleda förfarande enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen avseende bland annat Gunnar Juelsson.

I den skrivelse som tillställdes Gunnar Juelsson redogjorde domkapitlet för innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och vidare:

"Leder en präst gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen bryter prästen enligt domkapitlets uppfattning mot det avlagda vigningslöftet att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Kyrkomötet har beslutat om flera ekumeniska överenskommelser som innefattar förkunnelse- och sakramentsgemenskap och ett ömsesidigt ämbetserkännande. Sådan ekumenisk överenskommelse har dock inte ingåtts med Missionsprovinsen.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och uppfattningen den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Du har bekräftat att Du har ansvarat för en gudstjänst, "predikan och altartjänst", den 28 december 2014 och den 25 januari 2015 i Kyrkliga förbundets lokal Utsikten i Kungälv. Enligt hemsidorna för Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka har Du ansvarat för gudstjänster i Mariakyrkan den 6 april och den 14 juni 2015 och i Stigens kyrka den 14 juni 2015.

Mariakyrkan och Stigens kyrka är en del av Missionsprovinsen. Gudstjänsterna i lokalen Utsikten i Kungälv har annonserats via Mariakyrkan i Uddevalla som är en del av Missionsprovinsen. I Kyrkstigen, församlingsblad för gudstjänstgemenskaperna i Bohuslän-Dal i vilket gudstjänsterna för bland annat Mariakyrkan och Missionsprovinsens kyrka i Stigen annonseras, benämnes lokalen Utsikten som en koinonia, det begrepp som Missionsprovinsen enligt sin provinsordning har för sina gudstjänstgemenskaper. Enligt den Codex Ethicus som antagits för präster i Göteborgs stift bör den präst som kallas att

leda gudstjänst i annan församling än den egna ta kontakt med den aktuella församlingens kyrkoherde. Du har inte tagit kontakt med Kungälv-Ytterby församlings kyrkoherde för att informera honom om Din avsikt att ansvara för gudstjänsterna i Utsikten. Vid en samlad bedömning finner domkapitlet att de gudstjänster Du ansvarat för i Utsikten hålles i Missionsprovinsens regi.

Med anledning av ovanstående uppgifter har domkapitlet för avsikt att pröva Din behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap 12 § kyrkoordningen.

Du anmodas i enlighet med 31 kap 12 § och 57 kap 1 och 4 §§ kyrkoordningen att inom två veckor från delgivningen av denna skrivelse inkomma med skriftligt yttrande över det som ovan anförts."

Gunnar Juelssons svar

Han är inte medlem av Missionsprovinsen. Han har endast firat gudstjänst för Kyrkliga förbundet som är en inomkyrklig rörelse. Han har lett gudstjänst efter kallelse men inte på något sätt ansvarat för dessa. Det har skötts av lekfolket på platsen. Samtliga gudstjänster har hållits enligt Svenska kyrkans ordning. Gudstjänsterna får uppfattas som ekumeniska arrangemang. Regeln i 17 kap 17 § kyrkoordningen kan inte tillämpas på aktuella förhållanden som domkapitlet påstår. Bestämmelsen innehåller inte ett förbud mot att leda gudstjänst i andra samfund. Det uttrycks en tillåtelse att leda gudstjänst i andra samfund under vissa förutsättningar. Detta betyder inte att man motsatsvis kan göra gällande att det inte skulle vara tillåtet i andra samfund. Missionsprovinsen har inte ansett sig vara en ny kyrka eller ett självständigt samfund. Avgörande för domkapitlets prövning är vilken definition man lägger i begreppet samfund. Ledning får hämtas i lagen om trossamfund i vilken det anges att ett trossamfund är en gemenskap för religiös verksamhet i vilket det angår att anordna gudstjänst. Inom ramen för denna definition faller även Missionsprovinsen. Det finns många andra sådana gemenskaper som domkapitlet accepterar att präster leder gudstjänst i, exempelvis OAS-rörelsen och Svenska Frimurarorden. Dessa regleras inte av kyrkoordningen och är självständiga gemenskaper som arrangerar gudstjänster. Ska kyrkoordningen tillämpas rättssäkert måste förbudet vara så generaliserbart att det träffar alla sådana gemenskaper och inte bara Missionsprovinsen.

Gunnar Juelsson har rätt till mötes- och religionsfrihet vilket inte Svenska kyrkan kan bestraffa med disciplinpåföljder.

Domkapitlets skäl

Enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller

4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

En präst i Svenska kyrkan fullgör sitt uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och står i alla sina handlingar under biskopens och domkapitlets tillsyn. Mot denna bakgrund saknar det betydelse om prästen är anställd eller inte.

Att vara präst är en livshållning, grundlagd i kallelse och sändning. Av kyrkans ämbetsbärare krävs och förväntas trohet mot uppdraget. Vidare krävs en lojalitet mot Svenska kyrkan och hennes ordningar som ytterst är en lojalitet mot kyrkans Herre. Kallelsen och vigningen till uppdraget som präst ges till en livslång tjänst. En präst står alltid i sitt uppdrag med dess ansvar oavsett tjänstgöringsvillkoren. Att vara vigd till ett uppdrag i kyrkan är inte något som den enskilde förfogar över som någon form av personlig egendom.

Gunnar Juelsson prästvigdes 1963. Ett av de vigningslöften som då gällde, löd: "Viljen I ock troget efterleva kyrkans lag och ordning, bevisa edra förmän skyldig lydnad och villigt efterkomma vad eder varder ålagt?" I de enligt 1986 års kyrkohandbok numera föreskrivna vigningslöften motsvaras det närmast av att prästen lovar att följa vår kyrkas ordning och förverkliga sin kallelse med Kristus som förebild. Med de av 1987 års kyrkomöte antagna vigningshandlingarna avsåg kyr-

komötet inte att göra någon ändring i sak av prästlöftena i förhållande till tidigare ordning (jfr CsSkr 1987:4, KE 8).

Domkapitlet begränsar sin prövning till att endast avse om Gunnar Juelsson har brutit mot sitt vigningslöfte att följa kyrkans lag och ordning genom att leda gudstjänster i Mariakyrkan i Uddevalla den 6 april och den 14 juni 2015 och i Stigens kyrka den 14 juni 2015 vilka gudstjänster anordnats av Missionsprovinsen.

I prästlöftet om att "efterleva kyrkans lag och ordning" ingår att följa kyrkohandboken för Svenska kyrkan. Enligt 17 kap 17 § kyrkoordningen kan en präst i Svenska kyrkan i ekumeniska sammanhang leda gudstjänster även enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Enligt domkapitlets uppfattning innebär denna bestämmelse att det endast vid dessa ekumeniska sammanhang är möjligt för en präst i Svenska kyrkan att leda gudstjänster i annat trossamfund.

Domkapitlet har i februari 2012 skriftligt informerat samtliga präster i Göteborgs stift, således även emeritipräster, om innehållet i 17 kap 17 § kyrkoordningen och delgett dem uppfattningen att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av nämnda bestämmelse bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning.

Både Mariakyrkan och Stigens kyrka är gudstjänstgemenskaper inom Missionsprovinsen. Någon kyrkogemenskap med ömsesidigt accepterande av kallelse, vining och ämbetsutövning finns inte mellan Svenska kyrkan och Missionsprovinsen. Som framgår av Svenska kyrkans överklagandenämnds avgörande 50/2005 är Missionsprovinsen en ny kyrkobilddning.

Mot bakgrund av lydelsen i 17 kap 17 § kyrkoordningen och Överklagandenämndens ställningstagande kan sålunda konstateras att en präst i Svenska kyrkan inte får leda gudstjänster i Missionsprovinsen och dess gudstjänstgemenskaper.

Gunnar Juelsson har lett gudstjänster den 6 april och den 14 juni 2015 i Mariakyrkan och den 14 juni 2015 i Stigens kyrka – efter det att domkapitlet dels i februari 2012 informerat om sin uppfattning att den präst som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i 17 kap 17 § kyr

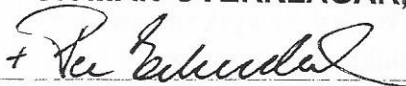

koordineringen bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning, dels i februari 2015 inlett detta tillsynsärende.

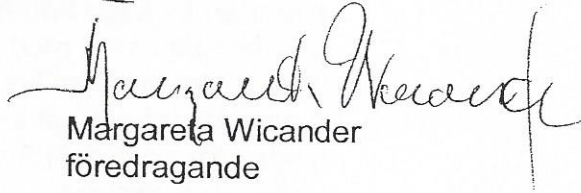
Gunnar Juelsson har genom att leda gudstjänsterna i Maria-kyrkan den 6 april och den 14 juni 2015 och i Stigens kyrka den 14 juni 2015 brutit mot det vigningslöfte han avlagt om att han ska "troget efterleva kyrkans lag och ordning".

Domkapitlet finner att provotid för fortsatt behörighet för Gunnar Juelsson att utöva kyrkans vigningstjänst är en tillräcklig åtgärd. Provotiden ska pågå i tre år från dagen för domkapitlets beslut. Om Gunnar Juelsson under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han förklaras obehörig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se formulär 3, bilaga 1

Per Eckerdal
ordförande

Margareta Wicander
föredragande

I avgörandet har deltagit: Per Eckerdal, Karin Burstrand, Ulf Bjereld, Pia Danielsson, Bo Hanson, Kai Bengtsson och Bertil Josefson.

Närvarande vid den slutliga handläggningen utan att delta i beslutet: Björn Andersson, Helene Andersson, Tomas Philipson, Karin Ulfheden och Marie-Louise Kraft.